

RAPORT
z Warsztatu Refleksyjnego

8 /2024

Podkowa Leśna, 17.02.2024r

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Lokalna grupa działania: Stowarzyszenie LGD Zielone Sąsiedztwo współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej
w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

I. Cel warsztatu refleksyjnego	3
II. Poruszane zagadnienia.....	3
III. Wymagania dotyczące ewaluacji i monitoringu wynikające z Wytocznych MRiRW.....	4
IV. Stan realizacji LSR na dzień 9.02.2024r	4
V. Wskaźniki	7
VI. Jakość projektów	7
VII. Procedury i kryteria	8
VIII. Zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zróżnicowanie potrzeb między poszczególnymi gminami.....	8
IX. Aktywizacja i funkcjonowanie Biura LGD.....	8
X. Podsumowanie	9

I. Cel warsztatu refleksyjnego

17 lutego 2024 r odbył się Warsztat refleksyjny Stowarzyszenia LGD „Zielone Sąsiedztwo”. Spotkanie rozpoczęło się o godzinie 11;30 w Podkowie Leśnej ul. Świerkowa1.

Warsztat refleksyjny stanowi element ewaluacji wewnętrznej on-going, wprowadzony do realizacji w LGD Wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Wytyczna 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r.). Zgodnie z nią oraz Podręcznikiem Monitoringu i Ewaluacji LSR, na początku każdego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń analityczno-refleksyjnych mających na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR.

Celem warsztatu jest bieżąca analiza procesu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju poprzez lepsze zrozumienie osiągniętych rezultatów, zmian otoczenia oraz przewidywanie zagrożeń związanych z realizacją wskaźników a poprzez to całej Strategii. Rozważania przeprowadzone w trakcie warsztatów mogą być podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowią wkład w ewaluację *ex-post*.

Obecni byli przedstawiciele Zarządu LGD, Komisji rewizyjnej, Rady Oceniającej, Biura LGD, Instytucji z obszaru LGD oraz beneficjentów i mieszkańców Gmin członkowskich.

II. Poruszane zagadnienia

Podczas warsztatu podjęto dyskusję w oparciu o następujące zagadnienia:

- a/ Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?
- b/ W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- c/ W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?
- d/ W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?
- e/ Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?
- f/ Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?
- g/ Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- h/ Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

W trakcie warsztatów, zostały szczegółowo przedstawione działania i inicjatywy podejmowane przez LGD w 2023 roku, (min nabory wniosków, działania promocyjne, warsztaty szkoleniowe dla wnioskodawców). Dyskusja dotyczyła również planów działania Stowarzyszenia związanych z nowym okresem programowania.

Dyskusja została oparta o przygotowane przez pracowników biura zestawienia dostępnych danych za badany okres wraz z materiałami wykorzystanymi do sporządzenia Sprawozdania za 2023 rok.

III. Wymagania dotyczące ewaluacji i monitoringu wynikające z Wytycznych MRiRW

LGD zostało zobligowane do:

- wypełniania ankiety monitorującej realizację Planu Komunikacji (raz na pół roku)
- składania sprawozdania z realizacji LSR (raz w roku)
- przeprowadzenia Warsztatu Refleksyjnego na początku każdego roku
- zlecenia ewaluacji zewnętrznej raz w latach 2020-2022

IV. Stan realizacji LSR na dzień 9.02.2024r

Zagadnienie: *Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?*

Jeżeli nie, to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?

Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?

Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Stan realizacji LSR na 9.02.2024r (perspektywa 2014-2020)

Pierwszy nabór przeprowadzono w marcu 2017 roku. W sumie w tej perspektywie finansowej przeprowadzono 34 nabory wniosków o przyznanie pomocy. Wpłynęło 143 wnioski w tym:

Gmina Brwinów 14

OK Brwinów 1

Gmina Podkowa 7

CKiIO 10

Gmina Milanówek 8

Premie 95

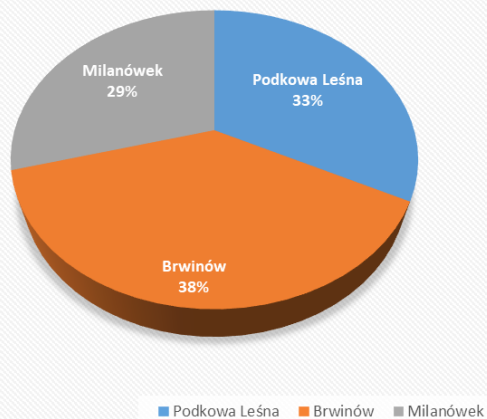
Rozwój działalności 5

Stowarzyszenie 3

Realizacja LSR

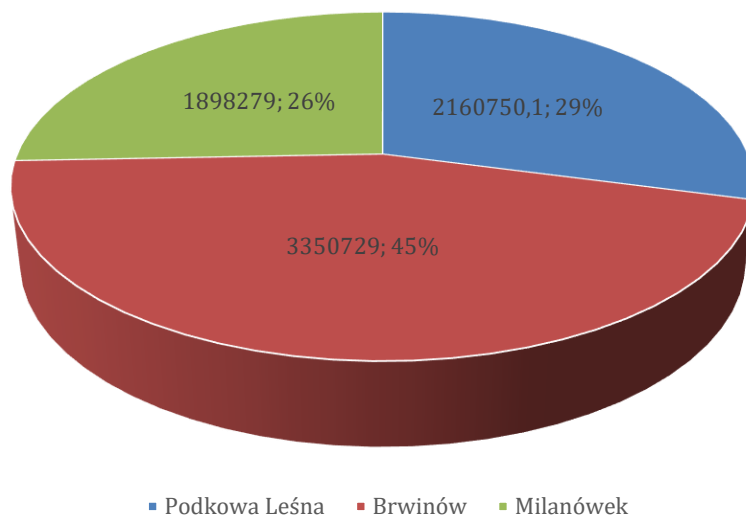
Projekty inwestycyjne złożone i zrealizowane przez Urzędy gmin

Wykorzystanie środków na projekty inwestycyjne złożone przez Urzędy Gmin w Perspektywie 2014-2020

Podkowa Leśna   1 185 657,38 zł
Brwinów   1 397 420,61 zł
Milanówek   1 068 278,65 zł
Kwota przeznaczona na projekty inwestycyjne: 3 651 356,64 zł

Wszystkie pozyskane środki w podziale na Gminy:

Na obszarze LGD „Zielone Sąsiedztwo” powstało 58 nowych miejsc pracy z przedsięwzięcia Tworzenie nowych przedsiębiorstw tzw. Premie w tym:

Brwinów: 32 miejsca pracy, wykorzystano 1 780 000 zł
Milanówek: 14 miejsc pracy, wykorzystano 730 000 zł
Podkowa Leśna: 12 miejsc pracy, wykorzystano 780 000 zł

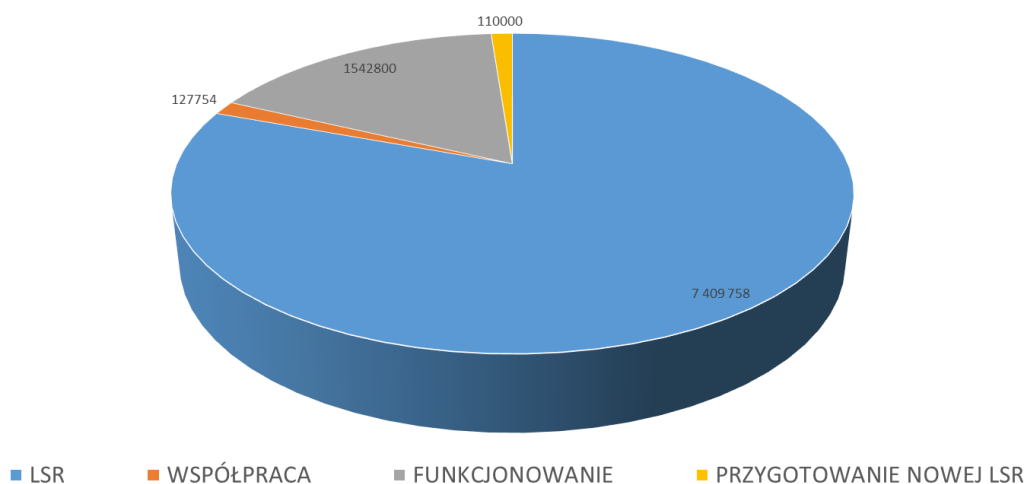
łącznie na premie przeznaczono 3 290 000 zł w tym:
45 projektów z dofinansowaniem 50 tys. zł
13 projektów z dofinansowaniem 80 tys. zł

Powstały 3 miejsca pracy z przedsięwzięcia Rozwój Przedsiębiorstw wykorzystując kwotę 224 116 zł

W sumie na przedsiębiorczość przeznaczono 3 514 116 zł

Na realizację LSR w okresie 2016-2024 wykorzystano do tej pory 2 053 235 Euro czyli około 9 190 312 zł.

Podział środków przedstawia poniższy diagram:

Wnioski z dyskusji: Realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiega zgodnie z planem i można uznać ją za zadowalającą. Pomimo panującej w trakcie okresu programowania pandemii nabory przeprowadzone zostały terminowo. Odbyły się również zaplanowane szkolenia dla beneficjentów.

Zalecenia:

- dobra współpraca z beneficjentami oraz UMWM na każdym etapie przygotowania, realizacji i rozliczania wniosków składanych do LGD,
- angażowanie Gmin członkowskich w realizację LSR poprzez zachęcanie przedstawicieli Gmin do aktywnego włączania się w działania LGD,
- zapewnienie płynności finansowej LGD w zakresie funkcjonowania biura, realizacji Planu Komunikacji i realizacji LSR

- utrzymanie wizerunku LGD „Zielone Sąsiedztwo” jako międzysektorowej organizacji partnerskiej działającej w sferze pożytku publicznego na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców obszaru LGD.

V. Wskaźniki

Zagadnienie: *Czy przyjęty system wskaźników sprawdza się i dostarcza wszystkich potrzebnych informacji?*

Wnioski z dyskusji: Przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkich niezbędnych informacji po przeprowadzonej agregacji wskaźników wzrosła skuteczność ich realizacji.

Zalecenia:

- brak

VI. Jakość projektów

Zagadnienie: *Czy jakość projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych jest zadowalająca?*

- W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków budzi wątpliwość?
- Jeżeli nie, to jak odbije się to na realizacji celów LSR?
- Co można zrobić, by podnieść jakość wniosków?

W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

- Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?
- Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Podczas Warsztatu Refleksyjnego przeanalizowano informacje dotyczące doradztwa i szkoleń przekazane przez odpowiedzialnego za ten zakres pracownika biura LGD. Wzięto także pod uwagę uwagi i refleksje Przewodniczącej Rady Oceniającej i obecnych członków.

Wnioski z dyskusji: Jakość wniosków składanych w naborach jest raczej zadowalająca choć zdarzają się wnioski przygotowane z różną dbałością.

Zalecenia:

- Kontynuować działania doradcze i szkoleniowe w Biurze LGD.
- Wspierać beneficjentów w procesie realizacji i rozliczenia środków.
- Utrzymywać kontakt z beneficjentami w celu uzyskania informacji dotyczących działalności realizowanych w ramach PROW za pośrednictwem LGD.
- Utrzymać konsultacje on-line
-

VII. Procedury i kryteria

Zagadnienie: *W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?*

- *Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?*
- *Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?*
- *Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?*

Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

- *Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie, by podnieść ich użyteczność?*

Wnioski z dyskusji: Lokalne kryteria spełniają swoją funkcję, są jednoznaczne, obiektywne.

VIII. Zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zróżnicowanie potrzeb między poszczególnymi gminami.

Zagadnienie: *W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?*

Wnioski z dyskusji: Projekty składane przez mieszkańców obszaru LGD przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w LSR.

Na obszarze trzech gmin członkowskich nadal obserwuje się stosunkowo wysoki poziom aktywności społecznej, jednak brak możliwości finansowych i skomplikowane procedury rozliczania grantów pozyskiwanych ze źródeł wewnętrznych i zewnętrznych ograniczają zakres działań.

Zalecenia:

- zadbanie o pozytywny wizerunek LGD jako organizacji partnerskiej, wspierającej, otwartej na nowe inicjatywy,
- wspieranie nowych liderów i aktywnych środowisk – Ew budowanie trwałych mechanizmów wsparcia i uznania ich dorobku na rzecz dobra wspólnego,
- utrzymywanie kontaktów i współpracy międzyśrodowiskowej oraz podejmowanie działań na rzecz aktywizacji mieszkańców Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów,
- promocja idei PTO wśród mieszkańców i na zewnątrz,
- doskonalenie współpracy międzysektorowej szczególnie pomiędzy samorządami a lokalnymi organizacjami pozarządowymi,
- promocja prospołecznych postaw przedsiębiorczych.

IX. Aktywizacja i funkcjonowanie Biura LGD

Zagadnienie: *Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?*

Omówiono funkcjonowanie biura LGD i zakres realizowanych działań, w tym

- sposób i efekty realizacji działań doradczych,
- sposób i efekty realizacji działań animacyjnych i promocyjnych.

Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR;

Omówiono realizację Planu Komunikacji i działania promocyjno/ informacyjno/aktywizujące w aspekcie realizacji założeń LSR. Podkreślono dużą liczbę i jakość działań zrealizowanych w ramach Planu Komunikacji. Omówiono rolę Zarządu i Rady LGD i sposoby komunikowania się z członkami Stowarzyszenia. Podkreślono rolę informowania i konsultowania oraz aktywizowania współpracujących podmiotów w uwspólnioną, partnerską realizację celów LSR.

Na FB/ stronie www sukcesywnie promujemy i opracowujemy informacje o zrealizowanych projektach, opierając się na informacjach i materiałach przekazywanych nam przez beneficjentów.

Poza działaniami bieżącymi jak zawsze były realizowane dodatkowe projekty m.in. Działaj lokalnie, Otwarte Ogrody, Cykl spotkań kinowych etc.

Obecnie przygotowujemy się do nowego rozdania funduszy unijnych na lata 2023-2027. Chcielibyśmy zapewnić ciągłość funkcjonowania LGD Zielone Sąsiedztwo jako stowarzyszenia pośredniczącego w przekazywaniu środków na rozwój obszaru objętego kolejną Lokalną Strategią Rozwoju.

15 grudnia 2023r została podpisana umowa ramowa na kolejną perspektywę finansową 2023-2027. Planowana jest zmiana siedziby biura LGD. Biuro będzie mieściło się w Brwinowie.

Wnioski z dyskusji: *Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?*

Działania Biura LGD „Zielone Sąsiedztwo” są skuteczne i zgodne z Harmonogramem realizacji Planu Komunikacji na rok 2023.

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że poziom obsługi beneficjenta jest zgodny z założonymi standardami.

Zalecenia: promować realizowane projekty szczególnie te wpisujące się w główne założenia Lidera. Pozostawić na stałe, wypracowane w czasie covid mieszane metody komunikacji. Wpierać Zarząd Stowarzyszenia w rozmowach z przedstawicielami Gmin dotyczącymi nowego okresu programowania.

X. Podsumowanie

Sposób wykorzystania rekomendacji i wniosków z Warsztatu Refleksyjnego:

Poziom realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju jest adekwatny do obowiązującego harmonogramu. Rekomenduje się kontynuowanie podejmowanych działań w ramach realizacji LSR, budowanie pozytywnego wizerunku LGD „Zielone Sąsiedztwo” na obszarze LGD oraz szerokie promowanie możliwości pozyskania środków za pośrednictwem Stowarzyszenia. Realizacja założonych celów LSR będzie możliwa przy dalszym uwspólnionym, harmonijnym, partnerskim działaniu Gmin członkowskich.

- systematyczna dbałość o promocję, wizerunek organizacji i upowszechnianie efektów działań LGD,

- uwrażliwić beneficjentów, w tym Gminy o konieczności stosowania logo „Zielonego Sąsiedztwa” podczas upowszechniania informacji o pozyskanych środkach na realizację zadań/operacji/projektów.

- rozpromować projekty realizowane na obszarze LGD m.in. Pumptrack za pomocą filmów promocyjnych

- promowanie i wspieranie liderów lokalnych (kontynuacja Gali Aktywności Lokalnej i programu Działaj Lokalnie).

Informacja o przebiegu i efektach realizacji Warsztatu Refleksyjnego zawierająca rekomendacje w poszczególnych obszarach podlegających badaniu i wewnętrznej ocenie, zostanie upubliczniona poprzez zamieszczenie na stronie internetowej LGD i rozesłana do wiadomości do Burmistrzów członkowskich gmin.

Raport został zaakceptowany na posiedzeniu Zarządu LGD w dniu 25.03.2024.r.